

Notitie aanpak grensoverschrijdend gedrag

Bij sport- en overige verenigingen en vrijwilligersorganisaties

December 2018

GEMEENTE MEIERIJSTAD

Inleiding

Grensoverschrijdend gedrag bij (sport)verenigingen en andere vrijwilligersorganisaties is momenteel een veel besproken thema, zowel lokaal, regionaal als landelijk. Ook in het mijlpalen-document en de Sportnota staan aandachtspunten opgenomen ter uitvoering: een Veilig Sportklimaat en een toolkit voor verenigingen over Grensoverschrijdend Gedrag.

Een aantal (sport)verenigingen en vrijwilligersorganisaties heeft het onderwerp omarmd en inmiddels ook al maatregelen genomen. De gemeente Meierijstad wil ertoe bijdragen dat binnen al onze verenigingen en organisaties een veilige sfeer en cultuur heerst, waar dit onderwerp bespreekbaar is en 'op de agenda staat', waar men kan beschikken over een 'toolkit' aan maatregelen, passend bij de activiteiten en bij het karakter van de organisatie. Kortom: waar men werk maakt van het voorkomen van grensoverschrijdend gedrag in woord en daad.

In de opmaat naar een lokale aanpak heeft een pilot plaatsgevonden in samenwerking met het Ministerie van Veiligheid en Justitie omtrent het versoepelen van het aanvragen van een VOG.

De conclusie van de pilot over de versoepeling van het aanvragen van een VOG was dat het aanvraagproces van de VOG klantvriendelijk en drempelverlagend is ingericht..

Ook is er binnen de gemeente een stageonderzoek gedaan waarbij drie beleidsalternatieven onderzocht zijn: bestraffen, belonen, en een convenant.

Een convenant is vrijblijvend maar kan een goede basis zijn voor de start van een aanpak omtrent grensoverschrijdend gedrag. Tevens betekent ondertekening een inspanningsverplichting vanuit de vrijwilligersorganisaties en sportverenigingen.

Alleen bestraffen van organisaties door bijvoorbeeld het korten op subsidies zal op weinig draagvlak rekenen bij verenigingen en kan op veel weerstand stuiten. Het thema bespreekbaar maken en clubs adviseren zal op meer steun rekenen.

Belonen is een andere mogelijkheid, zij het niet dat het vanzelfsprekend voor clubs moet zijn om hiermee aan de slag te gaan.

De gemeente moet een randvoorwaarden scheppende rol aannemen. Een convenant wordt dan ook als eerste stap aangeraden op basis van het stageonderzoek i.c.m. de koppeling aan subsidies. In de nadere regels sportsubsiëring staat genoemd wat wij van sportverenigingen verwachten en dat men stappen dient te ondernemen om grensoverschrijdend gedrag tegen te gaan. De conclusie van de pilot over de versoepeling van het aanvragen van een VOG was dat het aanvraagproces van de VOG klantvriendelijk en drempelverlagend is ingericht..

Uitbreiding landelijke VOG-regeling

Sinds november 2018 is er meer bekend over de verruiming van de landelijke VOG-regeling. Waar deze regeling eerst gold voor alleen vrijwilligers die werkten met minderjarigen en verstandelijk gehandicapten, geldt deze regeling nu voor vrijwilligers die werken met kwetsbare personen in het algemeen. Het 'werken

met' impliceert dat sprake is van een direct contact. Onder kwetsbare personen worden onder meer verstaan:

- Minderjarigen;
- Mensen met een verstandelijke beperking;
- Mensen die zorg vragen of krijgen;
- Mensen die gebruik maken van het aanbod van een welzijnsinstelling;
- Mensen die een persoonsgebonden budget hebben;
- Mensen die gebruik maken van de Wet maatschappelijk ondersteuning.

Deze lijst is niet limitatief. De regeling richt zich ook op organisaties met vrijwilligers waarbij die vrijwilliger een positie bekleedt die hij kan misbruiken. Het is aan de organisatie om te omschrijven wat de afhankelijkheid en kwetsbaarheid van de mensen is en welke situaties met de vrijwilliger risicovol zijn. Voorbeelden van mensen in kwetsbare posities zijn ex-gedetineerden, mensen met een niet-aangeboren hersenletsel, mensen met schulden, ouderen, vluchtelingen, sporters, etc.

Organisaties die in aanmerking willen komen voor de regeling dienen beargumenteerd aan te geven dat de vrijwilligers die zij inzetten werken met kwetsbare personen. Niet alleen vrijwilligersorganisaties en (sport)verenigingen komen in aanmerking voor de regeling, ook professionele organisaties die werken met vrijwilligers (bijvoorbeeld Welzijn De Meierij of Ons Welzijn met verscheidene vrijwilligers in dienst die werken met kwetsbare personen).

Daar het voorheen de intentie was om een eigen VOG-regeling van Meierijstad op te zetten om vrijwilligers die werken met kwetsbare personen een gratis VOG te bieden, is deze intentie achterhaald door de verruiming van de landelijke VOG-regeling. Hiermee worden dus kosten bespaard.

Procesaanpak

Om (sport)verenigingen en vrijwilligersorganisaties mee te krijgen in de aanpak van grensoverschrijdend gedrag moet men bewust zijn van de ernst van het probleem en hoe je hier als organisatie tegen kan wapenen. De volgende stappen zullen leiden tot een gemeentebrede aanpak van grensoverschrijdend gedrag:

Stap 1   Communicatie richting (sport)verenigingen en vrijwilligersorganisaties

In de subsidiebeschikkingen is aan de organisaties medegedeeld wat de intentie is van de gemeente en wat van (sport)-verenigingen en vrijwilligersorganisaties wordt verwacht omtrent de aanpak van grensoverschrijdend gedrag.

Stap 2   Verruiming landelijke VOG-regeling bekend maken bij alle (sport)verenigingen en vrijwilligersorganisaties

Verschillende (sport)verenigingen en vrijwilligersorganisaties maken al gebruik van de gratis VOG-regeling. Door de verruiming van de landelijke VOG-regeling kunnen meerdere organisaties gebruik maken van deze regeling.

Stap 3   Organiseren themabijeenkomst(en) voor de betreffende organisaties

Tijdens deze bijeenkomst(en) zullen aanwezige organisaties meegenomen worden in de aanpak van grensoverschrijdend gedrag en het nemen van preventieve maatregelen. De toolkit kan hier uitgereikt worden en een convenant ondertekend worden. Het convenant zal vooral een symbolische betekenis hebben als stimulans.

Stap 4   Toolkit aanbieden aan (sport)verenigingen en vrijwilligersorganisaties

De toolkit zal aan de organisaties en verenigingen aangeboden worden. Dit zal geschieden tijdens een nader te bepalen moment, zo niet tijdens de themabijeenkomst(en).

De basis van de huidige toolkit is ontwikkeld door NOC*NSF. De Toolkit van Meierijstad kent een lokale vertaling die meer tot de verbeelding spreekt. De toolkit zal verspreid worden onder alle (sport)verenigingen en vrijwilligersorganisaties binnen de gemeente.

Stap 5   Workshops voor verschillende doelgroepen, separaat van elkaar (bestuursleden – vertrouwenscontactpersonen – trainers/begeleiders – ouders – overige vrijwilligers)

Een vervolg op de themabijeenkomsten zijn specifieke workshops. Deze worden afgestemd op basis van behoeften en wensen van betrokken (sport)verenigingen en vrijwilligersorganisaties.

Stap 6   Instellen extern vertrouwenspersoon GGD en een hulplijn van de GGD die 24/7 bereikbaar is

Parallel aan de aanpak van Meierijstad loopt een innovatievoorstel van de GGD voor de aanpak van grensoverschrijdend gedrag. Dit betreft versterking en professionalisering van de aanpak binnen de gemeente Meierijstad door het aanbieden van een extern vertrouwenspersoon en een hulplijn. De aanpakken dienen goed op elkaar afgestemd te worden.

Naast deze hulplijn zijn er ook andere opties waar (sport)verenigingen en vrijwilligersorganisaties gebruik van kunnen maken. Deze staan nader vernoemd in de nog uit te werken toolkit.

Stap 7   Individuele begeleiding van organisaties die een specifiek vraagstuk hebben omtrent de aanpak van grensoverschrijdend gedrag

We bieden ondersteuning aan organisaties die aangeven hier behoefte aan te hebben.

Borging

In de subsidieaanvraag, subsidieverantwoording dan wel in jaarverslagen vragen wij (sport)verenigingen en vrijwilligersorganisaties een toelichting te geven over hun aanpak van grensoverschrijdend gedrag en de preventieve maatregelen die zij hebben genomen.

Daarnaast zullen jaarlijks steekproeven uitgevoerd worden om bovenstaande te controleren (proactieve controle). Bij signalen of bij meldingen zal tevens gevraagd worden naar de preventieve maatregelen die men genomen heeft (reactieve controle)

Medio 2020 moeten de organisaties kunnen aantonen dat zij structurele preventieve maatregelen hebben genomen ten voorkoming en bestrijding van grensoverschrijdend gedrag. Vanaf medio 2020 starten dan ook de steekproeven. Bij het structureel niet opnemen van preventieve maatregelen, terwijl er duidelijk sprake is van het werken met kwetsbare personen en men meerdere malen in de gelegenheid is gesteld, zal de subsidie gekort of gestopt worden.

Meierijstad zijn we samen!

